

TC
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLETİŞİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
HALKLA İLİŞKİLER BİLİM DALI

**21. YÜZYILDA PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN TÜRKİYE'DE KULLANDIĞI
PROPAGANDA STRATEJİ VE TEKNİKLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

MUSTAFA URLU

İstanbul, 2008

TC
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLETİŞİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
HALKLA İLİŞKİLER BİLİM DALI

**21. YÜZYILDA PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN TÜRKİYE'DE KULLANDIĞI
PROPAGANDA STRATEJİ VE TEKNİKLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

MUSTAFA URLU

DANIŞMAN : PROF. DR. FERİDE HÜLYA BAYKAL

İstanbul, 2008

Marmara Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Tez Onay Belgesi

İLETİŞİM BİLİMLERİ Anabilim Dalı HALKLA İLİŞKİLER Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi MUSTAFA URLU'nun 21 YÜZYILDA PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN TÜRKİYE'DE KULLANDIĞI PROPAGANDA STRATEJİ VE TEKNİKLERİ adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 17.07.2008 tarih ve 2008-12/16 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliğiyle Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi : 26.08.2008
1) Tez Danışmanı : PROF. DR. FERİDE HÜLYA BAYKAL
2) Jüri Üyesi : YRD. DOÇ.DR. MASUM TÜRKER
3) Jüri Üyesi : YRD. DOÇ.DR. EMEL KARAYEL

GENEL BİLGİLER

Ad – Soyad	: Mustafa URLU
Anabilim Dalı	: İletişim
Program	: Halkla İlişkiler
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Feride Hülya BAYKAL
Tez Türü ve Tarihi	: Yüksek Lisans Ağustos 2008
Anahtar Kelimeler	: Terör, Pkk, Propaganda

ÖZET

Terör şiddetin organize olmuş halidir. Terör örgütleri şiddet uygulayarak halkı bezdirmek ve devlet kurumlarını yıpratmak yolu ile amaçlarına ulaşmaya çalışırlar. Bunu yaparken örgüte yeni eleman kazandırmak, mevcut elemanları elde tutmak, kendini tanıtmak, destek bulmak gibi amaçlarla propaganda yöntemlerine başvururlar. Bugün terör örgütlerinin uyuşturucu, silah ve insan kaçakçılığında elde ettiği gelirler ile medya alanındaki gelişmeler örgütlere propaganda açısından büyük imkânlar sağlamıştır. Bu çalışmada Türkiye’de 25 yıldır faaliyette bulunan PKK terör örgütünün propaganda için kullandığı unsur ve araçlar hakkında bilgiler sunulmuştur. Örgütün özellikle son 5 yılda siyasallaşmaya ağırlık verdiği ve faaliyetlerini halk tabanına yaymak üzere özellikle kadın ve çocukların kullanıldığı kitlesel halk hareketlerine yöneldiği dikkat çekmektedir. Terörist ve gerilla tanımlamaları ve PKK’nın uyguladığı eylem tarzı dikkate alındığında örgüt mensuplarının gerilla değil birer terörist oldukları; PKK’nın da bir gerilla organizasyonu değil terör örgütü olduğu sarıh bir şekilde anlaşılmaktadır. PKK Terör Örgütü barış, demokrasi, özgürlük, kardeşlik gibi kavramları propaganda çalışmalarının merkezine yerleştirerek Türkiye Cumhuriyeti Devletini şiddeti uygulayan taraf olarak lanse etme amacındadır. Örgütün Marksist-Leninist çizgisinin yanında dini söylemleri kullanmaya başlaması ve Avrupa’da camiler inşa etmesi de bu çalışmada yer alan önemli detaylardandır. Dünya da pek çok ülke terörizmin hedefi halindedir. Ancak ortak çalışmaların istenilen düzeye ulaşamamasının en önemli nedeni terör konusunda net bir tanımlama yapılamamasıdır. bir ülke için terörist olan bir diğeri için özgürlük savaşçısı sayılabilmektedir. Ayrıca ülkeler arasındaki husumetlerde bunda önemli rol oynamaktadır.

GENERAL DATA

Name–Surname	: Mustafa URLU
Main Department	: Communication
Program	: Public Relationships (PR)
Thesis Consultant	: Prof. Dr. Feride Hülya BAYKAL
Thesis type and Date	: Master-Agust, 2008
Key Words	: Terror, PKK, Propaganda

SUMMARY

Terror is the organised form of the violence. Terror Organisations aim to disgust the public and to weaken the governmental institutions by applying violence and hence to reach their purposes. While doing these, they apply some propaganda methods in order to find new members and new supporters, to keep the present member in the organisation and to introduce themselves. Today, beside the developments in the media, the income from drugs, weapon and people smuggling gave big opportunities to Terror Organisations. In this study, detailed data is presented about the facts and means used by PKK-Terror Organisation which has been activated for 25 years in Turkey. It is very remarkable that the PKK-Terror organisation has started to give importance to be more political than before for the last 5 years. And they have held massive public actions in which the small children and woman are being used in order to spread their actions among the public. When we look up the descriptions of the “Terrorist” and “Guerilla” we easily understand that the PKK is a terrorist organisation with respect to their action types. So its members are being terrorist not guerrillas. By putting the concepts like “Peace, Democracy, Freedom, Brotherhood” into the centre of their propaganda actions, PKK is aiming to launch the impression on the global public opinion that Turkey is the one who is applying violence. One of important detail found in this study is that beside their Marksit-Leninist tools, PKK is using religious methods and started to build mosques in Europa. Many countries all over the World are being target of the Terrorism. But the most important reason for the failure of the collective actions can not get the aimed level, is that there is not a common description for Terror i.e. a terror organisation in a certain country may be accounted as “Freedom Warriors” in other countries. Furthermore the Hostility between Countries plays an important role on this subject.

ÖNSÖZ

Şiddetin tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. Terör şiddetin organize olmuş halidir. Terör örgütleri şiddet uygulayarak halkı bezdirmeyi, devlet kurumlarını yıpratmayı ve bu yolla amaçlarına ulaşmayı hedeflerler. Türkiye uzun yıllardır terör örgütlerinin hedefi konumundadır. Çeşitli amaçlarla ortaya çıkan terör örgütleri Türkiye'ye maddi ve manevi bakımdan büyük zararlar vermişler ancak çok şükür ki nihai hedeflerine hiçbir zaman ulaşamamışlardır. Türkiye'nin çektiği sıkıntılar ancak ABD'de yaşanan 11 Eylül saldırılarının ardından bir nebze olsun anlaşılabilmiştir. Global bir organizasyon haline gelen terör örgütleri pek çok ülkeyi aynı anda tehdit eder hale gelmiştir ancak terörle mücadele konusunda ülkeler arasında istenilen işbirliği düzeyi sağlanamamıştır. Bunun en önemli nedenlerinden biri terör konusunda ortak bir tanım bulunmaması bazıları için terörist sayılan örgütlerin bazıları için özgürlük savaşçısı olarak görülmesidir. Terörle global çapta mücadelenin tek yolu ortak harekettir. Çünkü Terör örgütleri yaşamak için bir alana ve finansal kaynağa ihtiyacı vardır. Bu alan ve finansal kaynaklar kısıtlandığı veya engellendiği takdirde terörle mücadele başarıya ulaşacaktır. Ortak bir terör tanımı için iki unsurun dikkate alınması yeterli olacaktır. Bunlar şiddet ve şiddetin nerden ve kimden gelirse gelsin reddedilmesidir.

Bu çalışmanın hazırlanması ve sonuçlandırılması aşamasında değerli görüşleri ile katkıda bulunan saygıdeğer hocam Prof. Dr. Feride Hülya BAYKAL'a ve desteğini esirgemeyen Hasan EBİNÇ'e teşekkür eder, çalışmamın ebed-müddet yaşamasını arzuladığım ülkeme ve bu ülkenin güzel insanlarına yararlı olmasını dilerim.

İstanbul, 2008

Mustafa URLU

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ÖNSÖZ	III
TABLO LİSTESİ.....	VII
KISALTMALAR	VIII
GİRİŞ.....	1

1.BÖLÜM

TERÖR KAVRAMININ TEORİK PROFİLİ.....	3
1.1. TERÖR NEDİR?.....	3
1.1.1. Terörist Gerilla Ayrımı.....	11
1.2. TERÖRİZMİN TÜRLERİ.....	12
1.2.1. Aşağıdan Terör.....	12
1.2.2. Yukarıdan Terör.....	13
1.2.3. Devlet Terörizmi.....	13
1.2.4. Siyasi ve İdeolojik Terörizm.....	13
1.2.5. Bölücü Terörizm.....	14
1.2.6. Din Terörizmi.....	14
1.2.7. Narko Terörizm.....	14
1.2.8. Medyatik Terörizm.....	15
1.2.9. Örgütsüz Terörizm.....	16
1.3. TERÖRİZMİN NEDENLERİ.....	17
1.3.1. Eğitimsel Nedenler.....	17
1.3.2. Psikolojik Nedenler.....	17
1.3.3. Sosyo-Kültürel Nedenler.....	18
1.4. TERÖRİST FAALİYETLERİN AMACI.....	20
1.5. TERÖRÜN UNSURLARI.....	23
1.5.1. İdeolojik Unsurlar.....	23
1.5.2. Örgüt Unsurları.....	23
1.5.3. ŞİDDET UNSURU.....	24
1.6. TERÖRİST FAALİYETLERİN NİTELİKLERİ.....	24
1.7. TERÖR ODAKLARININ UYGULADIKLARI SAFHALAR.....	25
1.7.1. Birinci Aşama (Hazırlık).....	26
1.7.2. İkinci Aşama (Örgütlenme).....	28
1.7.3. Üçüncü Aşama (Eylem).....	27
1.7.4. Dördüncü Aşama (İç Savaş).....	27

2.BÖLÜM

TÜRKİYE'DE TERÖR.....	28
2.1. ASALA (ARMENIAN SECRET ARMY FOR THE LIBERATION OF ARMENIA).....	29
2.1.1. Kuruluşu Ve Örgüt Yapısı.....	29
2.1.2. Amaç Ve Hedefleri.....	30
2.1.3. Stratejileri, Tutum Ve Davranışları.....	31
2.1.4. ASALA' nın Eylemleri.....	31
2.1.5. Politik Gelişmeler.....	34
2.1.6. Destek Ve İlişkileri.....	35
2.1.7. Yayınları Ve Haberleşme Araçları.....	35
2.1.8. Yoğun Faaliyet Alanları.....	36
2.1.9. Örgütün Son Durumu Ve Kopmalar.....	36

2.2. TÜRKİYE DEVLETİ'Nİ YIKMAYA YÖNELİK İÇ TEHDİT UNSURLARI.....	37
2.2.1. Aşırı Sol Unsurlar.....	37
2.2.2. İrticai Unsurlar	39
2.2.3. Aşırı Sağ Unsurlar.....	40
2.2.4. İç Tehdit Unsurlarının Faaliyet Safhaları	41
2.3. TÜRKİYE'YE YÖNELİK TERÖRÜN DIŞ DESTEK UNSURLARI	42
2.3.1. Dış Destek Unsurlarının Amaçları	43
2.3.2. Türkiye'de Teröre Yönelik Dış Tehdit'in Kökenleri.....	44
2.3.2.1. Amerika Birleşik Devletleri	46
2.3.2.2. Almanya.....	47
2.3.2.3. Belçika	48
2.3.2.4. Fransa.....	49
2.3.2.5. Yunanistan	50
2.3.2.6. İran.....	51
2.3.2.7. Suriye.....	52
2.3.2.8. Irak.....	52
2.3.3. Dış Desteğin Çeşitleri	53

3.BÖLÜM

PKK TERÖR ÖRGÜTÜ.....	54
3.1. TARİHİ GELİŞİMİ	54
3.2. PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN AMACI, İDEOLOJİSİ VE STRATEJİSİ	57
3.2.1. Amacı	57
3.2.2. Stratejisi.....	59
3.2.3. Yapısı	62
3.3. FİNANSAL KAYNAKLARI.....	63
3.4. TERÖR ÖRGÜTÜ PKK'NIN TERTİPLEDİĞİ SÖZDE KONGRE VE KONFERANSLAR.....	67
3.4.1. Bekaa Vadisi ve PKK.....	69
3.5. PKK SİLAHLARININ MENŞELİ.....	69
3.6. PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN EYLEMLERİ	73
3.6.1. PKK Terör Örgütü'nün Büyük Sivil Katliamları	74

4.BÖLÜM

PROPAGANDA VE PSİKOLOJİK SAVAŞ.....	77
4.1. PROPAGANDANIN TANIMI.....	77
4.1.1. Propaganda Türleri.....	80
4.1.1.1. Beyaz Propaganda.....	80
4.1.1.2. Gri Propaganda	81
4.1.1.3. Kara Propaganda	83
4.1.1.3.1. Kara propagandanın imkânları	85
4.1.1.3.2. Kara propagandanın riskleri	85
4.1.2. Propaganda Oluşturma Teknikleri.....	86
4.1.3. Propaganda Araçları	89
4.1.3.1. Gazete	89
4.1.3.2. Bildiri ve broşürler	90
4.1.3.3. Afişler	90
4.1.3.4. İşitsel Haberleşme Araçları	91
4.1.3.4.1. Hoparlörler.....	91
4.1.3.4.2. Radyo.....	91
4.1.3.5. Görsel-İşitsel haberleşme araçları	92
4.1.3.5.1. Televizyon	92
4.1.3.5.2. Sinema.....	94

5.BÖLÜM

PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN 21. YÜZYILDAKİ PROPAGANDA VE PSİKOLOJİK SAVAŞ STRATEJİSİ VE KULLANDIĞI YÖNTEMLER 94

5.1.PKK TERÖR ÖRGÜTÜ'NÜN İLAN ETTİĞİ İÇ TÜZÜK VE PROGRAM	95
5.2.PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN İLAN ETTİĞİ TÜZÜK	101
5.3.Avrupa'nın PKK'nın Propaganda Faaliyetlerindeki Konumu.....	107
5.4. PKK TERÖR ÖRGÜTÜ VE SİLAHLI PROPAGANDA	108
5.5.PKK VE BÖLÜCÜ(ETNİK) PROPAGANDA.....	111
5.6.PKK'NİN MİLİTAN KAZANMA STRATEJİSİ VE ÖRGÜT İÇİ PROPAGANDA	113
5.7.PKK TERÖR ÖRGÜTÜ YANLISI FAALİYET GÖSTEREN YAYIN KURULUŞLARI	118
5.7.1.PKK Yanlısı Yayın Yapan Televizyonlar	120
5.7.1.1. MED TV.....	120
5.7.1.2.Roj TV	121
5.8.PKK'NİN ÖRGÜT PROPAGANDASINDA DİNİ ÖGELER KULLANMASI	122
5.8.1.PKK'lı İmamlar.....	125
5.8.2.Avrupa'da 5 Cami	126
5.8.3.PKK Niçin Ve Ne Zaman İslam'ı Kullanmaya Başladı ?	126
5.8.4.Orak-Çekiç Atılıyor, İslami Söylem Öne Çıkıyor	128
5.8.5.Abdullah Öcalan'dan İslam Ülkelerine 'Cihat' Daveti.....	130
5.9.YOL KESME EYLEMLERİYLE PROPAGANDA	132
5.10.PKK TERÖR ÖRGÜTÜ VE SANAL ORTAMDA PROPAGANDA	133
5.11. ABDULLAH ÖCALAN'IN SÖYLEMLERİ VE PKK TERÖRÜNÜ MEŞRULAŞTIRMA ÇABALARI	144
5.12.PKK TERÖR ÖRGÜTÜ'NÜN PROPAGANDA İÇİN KULLANDIĞI ÖZEL GÜNLER.....	146
5.12.1.Nevruz Bayramı	146
5.12.2.Dünya Kadınlar Günü	149
5.12.3.Dünya Barış Günü.....	151
5.13.PKK TERÖR ÖRGÜTÜ'NÜN KULLANDIĞI RENKLER VE SEMBOLLER	153
5.13.1.Sarı Kırmızı Yeşil Renkler	153
5.13.2.Çoban Yıldızı	153
5.13.2.Abdullah Öcalan Posterleri	154
SONUÇ	155
KAYNAKÇA.....	162

Tablo Listesi

TABLO-1	Tam tespiti Yapılan Silahların Ülkelere Göre Ağırlıklı Dağılım Çizelgesi.....	72
TABLO 2 –	Mukayese Yöntemi ile Menşeleri Tespit Edilen Silahlar.....	73
TABLO-3	Mukayese Yöntemi İle Menşeleri Tespit Edilen Silahlar.....	73

PREVIEW

KISALTMALAR

PKK : Partiya Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi

ETA : Bask Ülkesi ve Özgürlüğü Örgütü

ASALA : Armenian Secret Army For The Liberation Of Armenia- Bağımsız Ermenistan İçin Ermeni Gizli Ordusu

THY : Türk Hava Yolları

TKP : Türkiye Komünist Partisi

DHKP-C :Devrimci Halk Kuruluş Partisi Cephesi

İBDA-C : İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

KARSAZ: Yektiya Karsazen Kurd a Natnetewi - Kürt İşverenler Birliği

DGM : Devlet Güvenlik Mahkemesi

KDP : Kürdistan Demokrasi Partisi

KYP : Kürdistan Yurtseverler Birliği Partisi

AYÖD : Ankara Yüksek Öğrenim Derneği

UKO : Ulusal Kurtuluşçular Ordusu

ERNK : Eniya Rızgariya Netewa Kürdistan – Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi

ARGK : Arteşe Rızgariye Gele Kürdistan - Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu

KDHB :Kürt Demokratik Halk Birlikleri

BDT : Bağımsız Devletler Topluluğu

DTP : Demokratik Toplum Partisi

SSCB : Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

GİRİŞ

Hiç şüphesiz şiddetin tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanlar tarih boyunca bir takım gayelere erişmek veya bazı güdülerini tatmin etmek üzere şiddete yönelmişlerdir. Şiddet çok farklı şekillerde olabilir ancak bu kitlesel ve sistemli bir nitelik kazandığı vakit toplumsal alanda ciddi bir kaos ve kargaşa ortamı yaratabilmektedir. Bunu günümüzde uygulayan terör örgütleri bu yolla toplumları bezdirmeye ve hedefledikleri amaca uygun bir ortam yaratmayı amaçlamaktadır. Pek çok alanda yaşanan gelişmeleri tatbik eden terör örgütleri bazen devletlerin varlığını tehdit edecek düzeyde güçlenebilmektedir. Bugün bir devletin ordusunda bulunan pek çok teçhizata sahip olan terör örgütleri mevcuttur. Hatta pek çok terör örgütünün televizyonu, gazetesi, internet siteleri bulunmakta bu yolla propagandalarını rahatlıkla yapabilmektedirler.

Özellikle ABD’de yaşanan 11 Eylül saldırılarının ardından terör örgütlerinin sahip oldukları güç daha sarıh bir biçimde ortaya çıkmıştır. Küresel bir boyut kazanan bazı terör örgütleri aynı anda dünyanın pek çok ülkesinde faaliyet gösterebilmektedir. Özellikle son yıllarda ülkeler arasında teröre karşı işbirliğine yönelik çalışmalar hız kazanmış ancak yeterli verim alınamamıştır. Bunun en önemli nedeni ülkeler arasında terör kavramı konusunda ne bir tanım bulunamamasıdır. Bazı ülkeler için terörist kabul edilen gruplar bir başka ülke için özgürlük savaşçısı olarak nitelendirilebilmektedir. Bazı ülkeler bununda ötesine geçerek kendi çıkarları doğrultusunda terör örgütlerine destek olmakta hatta kendi ülkelerinde barınma imkanı sağlamaktadır.

Dünya üzerinde terörle mücadele eden pek çok devlet vardır. Ancak bunlar arasında en büyük kaybı yaşayan Türkiye’dir. 30 yıldan fazla bir süredir çeşitli sebeplerle terör örgütlerinin hedefi haline gelen Türkiye bu örgütlerle mücadelesi sırasında milyarlarca dolar maddi zarara uğramış ve yetmişmiş pek çok evladını kaybetmiştir. Bu çalışmada Türkiye’yi 25 yıldır ciddi biçimde tehdit eden ve Doğu Anadolu Bölgesinde ayrı bir devlet kurmayı amaçlayan Pkk terör örgütünün

kuruluşu,yapısı,amaçları konusunda detaylı bir bilgi bulunmaktadır.Ancak burada asıl dikkat çektiğim nokta örgütün uyguladığı iletişim stratejisidir.

Pkk terör örgütü iletişim araçları bakımından zengin olanaklara sahiptir. Dergileri,gazeteleri,televizyonları ve internet siteleri ile geniş bir propaganda imkanına sahip olan örgüt, çeşitli ülkelerinde desteği ile bu imkanlarını geniş bir biçimde kullanabilmektedir..Bu iletişim araçları kullanılarak Türk Devletinin kurumları yıpratılmaya çalışılmakta ve örgütün hedef seçtiği Kürt kökenli vatandaşlarımızda devlete karşı kin ve nefret duygularının oluşturulması amaçlanmaktadır.Yapılan uydurma haberlerle Türk Devletinin yurt dışındaki imajı sarsılmaya çalışılmakta ve devletimiz dünya kamuoyu önünde insan haklarını ihlal eden ve şiddeti uygulayan taraf olarak gösterilerek köşeye sıkıştırılmaya çalışılmaktadır.

Özellikle Örgütün başındaki isim olan Abdullah Öcalan'ın yakalanmasının ardından örgüt sürekli devam eden silahlı propagandasını azaltmış bunun yerine infial yaratacak eylemlere yönelmiştir.Bu strateji değişikliğinin en önemli nedeni örgütün siyasallaşarak mücadelesini halk tabanına yaymayı amaçlamasıdır.Halkın katıldığı ve özellikle ön saflarda çocukların kullanıldığı eylemler bunun en önemli göstergesidir.Diğer yandan özellikle insan kavramını öne çıkaran kardeşlik,barış, demokrasi gibi kavramlar örgüt tarafından sahiplenilmekte ve manaları değiştirilerek kullanılmaktadır.Özellikle Dünya Barış Günü,Dünya Kadınlar Günü ve Nevruz gibi önemli günler örgütün kitleleri kullandığı propaganda şovlarına dönüşmektedir.

Bu tez çalışmasındaki amacım örgütün özellikle 2000 yılından itibaren gösterdiği bu değişimi ortaya koymak ve kullandığı propaganda tekniklerini izah etmektir. Bu konuda yapılan bu tür sistemli bir araştırma ve teknik bir analizin terörle mücadele açısından da faydalı olacağı kanaatini taşımaktayım

1.BÖLÜM

TERÖR KAVRAMININ TEORİK PROFİLİ

1.1. Terör Nedir?

Şiddetin tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. Kutsal kitaplardan öğrendiğimiz Kabil ve Habil hadisesinden bu yana insan nesli birtakım gayelere erişmek veya birtakım güdöleri tatmin etmek için şiddete yönelmiştir.

İnsanın insana yönelik şiddeti çok değişik şekillerde olabilir. Kişiden kişiye yönelik şiddet eylemleri basit adli vakalar olarak görülür ve çok istisnai durumlar söz konusu olmadığı sürece bir devleti tüm kurumlarıyla meşgul etmez.

Ancak kitlesel ve sistemli şiddet eylemleri olarak nitelendirebileceğimiz terör olayları günümüz devletlerinin siyasi, askeri ve adli olarak en büyük sorunlarından biridir. Günümüz toplumlarında terör olayları ciddi travmalar ve kargaşalar yaratabilmektedir.

Şimdi terör kavramını bu görüşler ışığında tanımlamaya çalışalım:

Terör ve terörizm konularında farklı yaklaşımlar sergilenmektedir. Bu nedenle, kavramları zihinlerde berraklaştırabilmek için yerli ve yabancı kaynaklarda yer alan tanımların birlikte incelenmesinde fayda vardır.

Kökünü Latince "terrere" sözcüğünden alan terör deyimini "korkudan sarsıntı geçirme" veya "korkudan dehşete düşmeye sebep olma" anlamlarına gelmekte olup, ilk defa Dictionnaire de l'Académie Française'nin 1789 yılında yayınlanan ekinde rastlanmaktadır. Nitekim, 1789 Fransız ihtilali sonrasında dönemi tarihçilerince "terör rejimi-rejime de la terreur" olarak anıldığı bilinmektedir.

Türkçe'deki karşılığı "yıldırma, korkutma" olan terör kelimesi Fransızca Petit Robert sözlüğünde "bir toplumda bir grubun halkın direnişini kırmak için meydana getirdiği ortak korku" anlamında yer alırken, Siyasi Terimler ve Örgütler sözlüğünde "kamu otoritesini veya toplum yapısını yıkmak için girişilen korku ve yıldınlık saçan şiddet hareketleri" olarak belirtilmektedir. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1.maddesinde;

“Terör; baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzenini değiştirmek, Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemlerdir” şeklinde tanımlanmaktadır. Ancak, bu tanıma uluslararası boyut kazandırılması gerekmektedir¹.

Konu ile ilgili birçok tanım yapılmış, ancak uluslararası arenada ortak bir kavram üzerinde birleşilememiştir. Bunun nedeni de bir tarafın terörist ilan ettiğini, diğer tarafın özgürlük savaşçısı olarak nitelemesidir. Terör, kelime olarak birçok anlam içerse de belirli unsurlar üzerinde anlamı yoğunlaşmıştır. Schmid ve Jorgman adlı yazarlar da 190 adet terör tanımı yayınlamışlardır. Bu tanımlarda geçen önemli vurgular şunlardır⁴: Olay ve Güç % 83.5, Siyasi içerik % 65, Endişe ve Sindirme % 51, Psikolojik Etki % 41.5.

Terörün tanımının zorluğu daha ziyade terör ve terörizm kelimelerinin siyasi amaçlarla kullanılmasından ileri gelmektedir. Terör konusunda ülkeden ülkeye değişen tanımlamalar olduğu gibi aynı ülkenin içinde, hatta devletin değişik kurumları içinde de anlayış farkları bulunmaktadır. Onun için terörü tanımlamak gerçekten zordur. Terörle mücadelede terörizmin tanımlanmasının hayati önem teşkil etmektedir. Disiplindeki genel kanı da budur. Terörün tanımı yapılmadan terörle mücadelede herhangi bir adım atılamayacağı ortadadır. Disiplinde ve uluslar arası örgütler düzeyinde devletler arasında da bu konuda herhangi bir uzlaşma yoktur. Dolayısıyla teorideki bu farklılık aynı zamanda pratiğe de yansımaktadır. Terör, tanım olarak, insanları yıldırma, sindirme yoluyla onlara belli düşünce ve davranışları benimsetmek için zor kullanma ya da tehdit etme eylemidir².

¹ http://www.antalya.pol.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=52&Itemid=135&limit=1&limitstart=2 (erişim: 20 Mart 2008)

² http://www.terorveguvenlik.net/index.php?option=com_content&task=view&id=58&Itemid=31 (erişim: 17 Mart 2008)

Terör, büyük çaplı korku veren ve bireylerde yılgınlık yaratan bir eylem durumunu ifade ederken; terörizm, siyasal amaçlar için mevcut durumu yasadışı yollardan değiştirmek amacıyla örgütlü, sistemli ve sürekli terör eylemlerini kullanmayı bir yöntem olarak benimsemiş durumudur. Terörizm; siyasal hedeflere ulaşmak için toplumun demokratik ikna ve eylem yoluyla barışçı davranışına karşı, hukukun üstünlüğü ve devlet otoritesini tanımayan, güçsüzlüklerini gizlemek için demokratik otoriteleri kitlelerden kopararak halka karşı şiddet kullanmaya yöneltmeyi amaçlayan, kendi güç ve doktrinleri ile sağlayamadıkları halk desteğini ve ayaklanmasını sağlamak için tarihsel görevlerinin olduğuna inandırılmış çeşitli unsurlardan oluşan ve uluslararası destek gören örgütlerin, tahripkar silahlarla donanmış olarak gelişmiş taktikler kullanan, insanlığı hakir gören, ahlaki hiçbir temeli bulunmayan siyasal hedeflere ulaşmak için insan hayatını hiçe sayan, masum insanları hedef alan ve hiçbir savaş kuralı tanımayan, geleneksel politik suçlardan farklı, metodik, örgütlü, sistematik, öldürme kaçırma, korkutma ve tahrip eylemleridir. Hukukçu Sulhi DÖNMEZER ise terörü; şiddetin sosyal, ulusal, ırksal, dinsel, fesat çıkarıcı ve benzer diğer maksatlarla ve diğer sosyal sınıflar arasında çatışma, savaşa tahrik etmek üzere planlı ve hukuk dışı olarak kullanılması olarak tanımlamaktadır. Büyük Larousse sözlük ve ansiklopedisinde terör; “Bir gücü, bir iktidarı zorla kabul ettirmek amacıyla sistemli bir biçimde şiddet kullanma, yıldırma, tedhiş” olarak; terörizm ise; “bireylerin ya da azınlıkların şiddete dayanan ve kişilere mallara ya da kurumlara yönelik siyasal eylem, bu şiddet eylemlerinin tümü” olarak tanımlanmaktadır³.

Bireysel ve kitlesel iletişim araçları geliştikçe psikolojik savaş stratejileri ve taktikleri de o ölçüde gelişmiş, çok karmaşık düzeylerde bir bilim ve sanat dalı haline gelmiştir. Bu yönden, içinde bulunduğumuz iletişim çağı "psikolojik savaşlar çağı" olarak da nitelendirilmektedir⁴.

Değişen dünya dengeleri ve uluslararası ilişkilerdeki farklılaşmalar sonucunda, sıcak savaşlar, yerini soğuk savaş metotlarına bırakmıştır. Soğuk savaşın gereği olarak ortaya çıkan psikolojik savaş türü ve bu savaşın vazgeçilmez unsuru düşük yoğunluktaki çatışmalar (Low Intensity Conflict), terör kavramını da beraberinde getirmiştir.

³ http://www.terorveguvenlik.net/index.php?option=com_content&task=view&id=58&Itemid=31
(erişim: 17 Mart 2008)

⁴ Fatih Aktaş, **Türkiye'nin Terörle Mücadele Konsepti Bağlamında PKK Terörünün İncelenmesi**, Dumlupınar Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2006 s.5

Psikolojik savaşın bir unsuru olan terörizm, genel olarak, zaten var olan yada suni olarak oluşması sağlanan ihtilalci fikir ve hareketlerin, belirli bir amaç için harekete geçirilmesi neticesinde ortaya çıkmaktadır.

Terörizm kelimesi ilk defa Fransız ihtilali sırasında Jakobenler tarafından siyasi ve sosyal eylemlerini tanımlamak üzere olumlu anlamda kullanılmıştır. Daha sonra bugün algıladığımız olumsuz eylemleri kapsayan anlamı yüklenmiştir.⁵ Bu terim Fransız devriminin başlangıç yıllarında Fransız devrimci devlet adamı Maximilien Robespierre'nin 1785 -1794 Terör Devrinde ortaya çıkmıştır.⁶ "Terörizm" kaçırılmadan cinayete kadar uzanan ve amacı sindirme olan şiddet eylemlerine verilen addır. Ancak terörizm kavramı da sosyal bilimler literatüründe ve uluslararası alanda ortak tanıma ulaşılamamış bir kavramdır⁵.

Terörizm kavramı, daha çok terör durumunun ortaya çıkarılmasını amaçlayan stratejiyi ifade eder. Terörizm; Siyasi nitelikli amaçlara ulaşmak için kullanılan ve psikolojik yani ağır basan bir savaş biçimi; siyasi süreci etkilemeyi amaçlayan şiddet eylemleri, olarak tanımlanabilir.

"Terörizm Siyasi sonuçlara ulaşmak için hükümetlere karşı korku yaratarak, hükümetlerin davranış ve tutumlarını değiştirmek düşüncesiyle şiddetin sistematik olarak kullanılmasıdır." şeklinde tanımlanan terörizm, bir toplumun değerlerine, normlarına, menfaatlerine, beklentilerine, varlığına, bütünlüğüne ve bütünlüğün devamına ters düşen, masum insanların öldürülmesine varıncaya kadar, topluma zarar veren çeşitli faaliyetleri içine alan; ilgili toplumda devletin güç ve otoritesini zaafa uğratarak o toplumu içten içe çökertme hedefine yönelik sosyal sapma davranışlarıdır.

Literatürdeki terörizm tanımlarının bazıları aşağıdaki gibidir⁶;

Bir organize grup ya da partinin amaçlarını, şiddetin sistematik kullanımı yoluyla elde ettiği yöntem ya da teoriye ilişkin bir terimdir.

Siyasi amaçlara yönelik olarak, şiddetin kullanım tehdidi ya da kullanımıdır.

Şiddet tehdidi ya da kullanımını kapsayan, normal olmayan araçlarla siyasi davranışı etkilemeye yönelik sembolik bir eylemdir.

Siyasal amaçlar için korkunun sistematik kullanımıdır.

Başkalarının varlığına yönelik şiddettir.

Siyasal amaçlar için güdülenmiş şiddettir.

⁵ Aktaş, a.g.e. s.5.

⁶ www.teror.gen.tr.turkce-teror_nedir.index.html (erişim 3 Mart 2008)

Hollandalı siyaset bilimci Alex P. Schmid, terörizmin 140 ayrı tanımını saptamıştır. Bu tanımlamalar içerisinde, 22 ortak nitelikli ve 20 ortak amaç veya işlevin bulunduğunu belirtmektedir. Tanımlamalarda en çok karşılaşılan beş unsuru şu şekilde belirtebiliriz;¹³ Şiddet veya zor kullanımı, bir siyasal amaç güdülmesi, dehşet veya korku salma, tehdit ve son olarak toplumda uyandırılan psikolojik etki veya üçüncü kişilerden beklenen yaygın tepki (teröristler ve kurbanlar dışında).

En çok sözü edilen amaç ve ilişkiler ise şöyledir⁷;

a) Halkı veya hedef bir topluluğu korkutmak, dehşete düşürmek ve yerleşik otoriteyi tahrip etmek.

b) Devlet otoritesinin terörist ile masum kitle arasında ayırım yapmadan baskı yöntemlerine başvurmasını sağlamak. c) Otoriteye veya düzene karşı olan güçleri harekete geçirmek. Yerleşik otoritenin güçlerini ve kurumlarını etkisizleştirmek, işlevsiz kılmak.

d) Kamuoyunu olumlu (kendi lehine) veya olumsuz (düzene karşı) yönde etkilemek, yönlendirmek

e) Siyasal güç odaklarını ele geçirmek ve/veya var olan yönetimi devirmek.

Yonah ALEXANDER ise çağdaş terörizmin beş temel karakteristiği olarak şunları saymaktadır :

a) Yeni teknoloji, tehdit ve tepki anlamında yeni bir şiddet birimidir.

b) Uluslararası arenada kargaşa ve düzensizlik yaratmak için çeşitli vasıtalarla eylem gerçekleştirme, politik, ideolojik, sosyal, ekonomik, stratejik spektrumda mücadele etmek gereklidir.

c) Terörizm toplum için bir dizi tehdit oluşturur. En ciddi tehlike belki de bireylerin güvenliği ve esenliği ile ilgilidir.

d) Çağdaş teröristler terörizme destek veren ülkelerle ilgilidirler. Küçük gruplar, devletlerin doğrudan ve dolaylı desteği ile siyasal şiddet ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde yönlendirilebilirler.

Sonuçta uluslararası güç dengesini etkileyebilir ve değiştirebilirler.

e) Özgür dünyanın hükümetleri ve insanları modern terörizmin doğasını, sahasını ve yoğunluğunu değerlendirememesi hatasına düşmüşlerdir.

⁷ www.terror.gen.tr.turkce-teror_nedir.index.html/ (erişim: 3 Mart 2008)

İşte yapılan bu ortak tanımlamalar, unsurlar ve işlevlerden de anlaşılacağı gibi terörizm; baskıya, tedhişe, yıldırmaya, korkuya veya korkutmaya yada bu eylemlerin tamamına maruz kalan bir halk kitlesine yada topyekün bir devlete karşı yapılan, bir grubun veya yine bir devletin “yasadışı stratejik” amaçlarını gerçekleştirmek üzere yaptığı eylemlere verilen addır. Daha genel bir şekilde ifade edecek olursak “Terörizm, siyasi amaçlara varmak için sivillere karşı planlı olarak kullanılan şiddettir”⁸.

Terörizm siyasal şiddetin bir türüdür. Bunu belirleyen bazı karakteristik unsurlar da mevcuttur. Bunları ortaya koymaya çalışacak olursak; Terörizm sözcüğünü de terörden ayırmak gerekmektedir, onun için daha önce de belirtildiği gibi terörden başlamak gereklidir.

Terör, çok değişik şekillere sahip bir şiddet biçimidir. Sadece siyasal nitelikte olan terör ile ilgilenilecek olursa, bu çerçevede terörist, yani teröre başvuran kimse siyasal bir saik ile harekete geçen ve şiddeti araç olarak kullanan, şiddete başvuran (meselâ birisini öldüren) kimsedir.

Ama yapmak istediği şey aslında gerçekten öldürdüğü ya da üzerinde şiddet uyguladığı kişiyi öldürmek değildir. Onun ötesinde masum olan kurbanını öldürerek etki yaratmak, propaganda yapmaktır. Bu bağlamda terörizm kavramı, terör yöntemlerinin siyasi bir amaçla örgütlü, sistemli ve sürekli bir şekilde kullanılmasını benimseyen bir strateji olarak terör kavramından da ayrılmaktadır⁹.

Siyasal terörde, terör fiiline başvuran kişi, siyasal bir saik ile siyasal bir dürtü ile harekete geçer, araç olarak şiddeti kullanır ve suçun ilk plânda ortaya çıkan neticelerinin ötesinde etki yaratmak ister¹⁰.

Bu çerçeve terörizmin bir sembolik fiil olarak tanımlanmasına imkan vermektedir. Terörizm doğrudan doğruya fiilin doğurduğu sonuçlar itibarıyla değil ama fiilin yarattığı etki itibarıyla karakteristik bir nitelik kazanmaktadır. Bu özellik terörizmi diğer siyasal şiddet biçimlerinden de ayırmaktadır. Örneğin, savaş ve terörizm konusu

⁸ Suat İhan, **Terör Neden Türkiye**, 1. Baskı, Nu-Do Yayınları, Ankara, 1998, ss. 11-12.

⁹ Kemal Akmaral, **Anti Teröristin El Kitabı**, Bilgi Karınca Yayınları, İstanbul, 2004, s. 24.

¹⁰ A.g.e., s. 25

birlikte değerlendirildiğinde, savaşın düşmanı imha etmeye ya da en azından kontrol etmeye yönelik bir şiddet biçimi olduğu söylenebilir. Buna karşılık terörizmde doğrudan doğruya düşmanı imha etmek, hedefi ortadan kaldırmak amaç değildir. İlk plânda elde edilecek neticenin ötesinde bir etki yaratmak ön plâna çıkmaktadır. Yani terörizm de savaş ve diplomasi ile kazanılamayan sonuçları elde etmek, korkutmak, yıldırma ve itaat ettirmek maksadıyla bir teoriye, felsefeye ve ideolojiye dayanılarak terör ve şiddetin sistemli ve hesaplı olarak kullanılması mevcuttur¹¹

Bu çerçevede terörizmi ahlâk dışı yapan, hukukun dışına iten çok önemli bir nokta bulunmaktadır. Ona da işaret etmek gerekmektedir. Kurban tamamıyla masumdur. Değişik terör stratejileri içinde kurbanın niteliğinin de önem taşıdığı durumlar vardır ancak prensip olarak esas itibarıyla kurban tamamıyla masumdur¹².

Televizyonlarda kadınların, yaşlıların, çocukların öldürüldüğünü görüyoruz ve aklımıza hemen şu soru geliyor: Bunlardan, bu masum kişilerden ne istediler? Gerçekte onlardan istenen herhangi bir şey yoktur. Terörist, çoğu zaman kurbanını da tanımamaktadır. Yapmak istediği, etki yaratmaktır. Bu sebeple de suçunu olabildiğince herkesin görebileceği şekilde işlemeye çalışmaktadır. Eğer mümkünse basın yayın organlarının önünde, medyanın önünde bunu yaparak suçu olabildiğince fazla kişinin önünde ortaya koymaya çalışmaktadır. Çünkü asıl yapılmak istenen şey onları korkutarak bir etki yaratmaktır. Terörizm gelişen ve değişen dünya koşulları ile birlikte, değişiklik göstermekte, gelişen teknolojiye bağlı olarak elde ettiği yeni imkân ve kabiliyetleri ile etkisini ve gücünü her geçen gün arttırmaktadır. Demokratikleşme alanında atılan adımlar terörü nicelik olarak azaltmakla birlikte, demokratik ortamlarda terör eylemlerinin etkinliği özellikle kitle iletişim araçlarının etkisiyle daha da artmaktadır¹³.

Toplumun sosyo-ekonomik şartlarından ve mevcut yapının eksikliğinden kaynaklanan terör faaliyetleri, bir süre sonra bazı güçlerin kontrolüne girmekte veya birtakım çevrelerce suni bir şekilde, istismara açık sorunlar üzerine bina edilmektedir. Terör hareketleri, günümüzde periyodik olarak ve dalgalar halinde ortaya çıkmakta, zamanla önemini yitirmekte ve bilahare yeniden hız kazanmaktadır. Terörün hız

¹¹ Akmaral, a.g.e., s. 25

¹² Aktaş, a.g.e., s.12.

¹³ Akmaral, a.g.e., s. 27

kazandığı bu dönemler ile uluslararası siyasi ilişkiler, bölgesel ve ülke düzeyindeki siyasi ve toplumsal sorunlar arasında yakın ilgi gözlenmektedir. Kurban ile fail arasında ilişkinin olmaması, kurbanın her zaman masum olması terörizm ile mücadelede önemli bir sorun ortaya çıkarmaktadır. kişi arasında ilişki olmadığı için herkes her yerde kurban olabilmektedir. Kimin nerede, ne zaman öldürüleceği konusu bilinemeyeceği için devletin bu konudaki mücadelesi de oldukça zor bir hâl almaktadır. Öte yandan terörizm kitlelere yönelik hedef gözetmeyen şiddet eylemleriyle, toplumun güven duygusunu da ortadan kaldırmaya çalışmaktadır¹⁴.

Daha önce de belirtildiği gibi; Bir siyasî fikri iktidara getirmek, onu hâkim kılmak veyahut da iktidardaki varlığını sürdürmek için terörün bir strateji olarak kullanılmasına da terörizm denilmektedir. Bu strateji hemen hemen her zaman ulusal sınırları aşmakta, ulusal sınırların dışına çıkmaktadır. Failin kimliği, kurbanın kimliği ve bunu plânlayanların kimlikleri nedeniyle ya da failin işlendiği yer sebebiyle, her zaman bir boyutuyla terörizm ulusal sınırların dışına taşmakta ve uluslararası bir boyut kazanmaktadır. Uluslararası ortamda terörizmin yer alması terörizmle mücadeleyi daha da zor hâle getirmektedir. Çünkü o meşhur ikilem burada da karşımıza çıkmaktadır. Bir taraf için terörist olan, diğer taraf için özgürlük savaşçısıdır. Bu her zaman böyle olmuştur. Bütün dünya devletleri tarafından terörizmin ortak bir tanımının yapılamaması, bu sorunu yaşatmaktadır. Bu işe çözüm bulabilmek bir ortak tanıma ulaşabilmek kolay görünmemektedir. Bu kaçınılmaz çelişkiyi hafifletebilmek objektif, tutarlı bir tanımlama ve anlamlandırma yapılmadan mümkün gözükmemektedir¹⁵.

Terörizme karşı verilen mücadele, soğuk savaşın bir devamıdır şeklinde ifade edebilir. Şöyle ki; başka bir ülkeyle sorunu olan X ülkesi, sorununu daha ucuz bir şekilde terörizmle çözmeye veya diğer ülkeyi baskı altında tutmaya çalışabilir. Bunu maşayla tutmaya da benzetmek mümkündür. Yani X ülkesi, diğer ülkeyle savaşı göze alamadığı için, diğer ülkedeki terör örgütlerini destekleyerek büyük zararlar vermesine katkıda bulunabilmektedir. Bu bağlamda terör örgütleri bir yandan devlet otoritelerini yönlendirme ve bazı davranışlara sevk etme amacıyla geliştirilen bir silah olarak kullanılırken, diğer yandan da aslında bağımsız aktörler olarak uluslar arası siyaset sahnesine girmektedirler¹⁶.

¹⁴ A.g.e., s. 27

¹⁵ Deniz Ülke Arıboğan, **Nefretten Teröre**, 2. Baskı, Ümit Yayıncılık, Ankara, 2005, s. 18.

¹⁶ A.g.e., s. 195

Terör örgütleri, kitleleri korku içerisinde baskı altına alarak, amaçları doğrultusunda siyasi sonuçlar elde etmek üzere, terörizmi mücadelelerinin bir aracı olarak kullanmaktadırlar. Sağlıklı bir değerlendirme yapıldığında terör örgütleri ileri sürdükleri şekilde, hedeflerine ulaşamayacakları gibi zamanla marjinalleşmeye de mahkumdurlar. Buna rağmen toplumdaki dengesizlik ve aksaklıkların, hoşnutsuz kişilerin ortaya çıkmasına yol açtığı ve birtakım güçler ve devletlerin terörü, hedeflerine ulaşmada bir araç ve baskı unsuru olarak gördükleri müddetçe terörizm varlığını devam ettirecektir. Toplumlar, hoşnutsuzlukların oluşturduğu küçük grupların varlığı kaçınılmazdır. Ancak, siyasal sistem dengesini ve gücünü koruduğu sürece, bu durum çok fazla korku verici olarak kabul edilmemektedir. Teröre başvuran grupların, eylem taktikleri ve yürüttükleri gizli faaliyetin bir gereği olarak, hedef seçimi ve eylem zamanı konusundaki inisiyatiflerini kullanmada sınırsız davranabilmeleri onları avantajlı hale getirmektedir. Sebep sonuç ilişkisinden uzak bir şekilde gerçekleştirilen terör eylemlerinin, zamanından önce haber alınarak önlenmesi veya faillerinin yakalanmasının güçlüğü, terörün etkisini arttırmaktadır. Ayrıca teröristler, eylemlerinde kendilerini sınırlayan ahlaki veya insani çok fazla engel tanımadıklarından dolayı, psikolojik bir üstünlüğe sahip olmaktadır¹⁷.

Yukarıdaki tanımlamalara bire bir uyuşan eylemleri Türkiye’de gerçekleştiren PKK terör örgütü, gerilla olarak yaptıkları eylemleri bir bağımsızlık mücadelesi olarak tanımlamaktadır. Örgütün Türkiye’de gerçekleştirdiği eylemler zaten bir kurtuluş mücadelesi olamayacağından hemen burada terörist gerilla ayrımını da yapmanın, terörizm kavramının açıklanmasında katkısı olacaktır.

1.1.1. Terörist Gerilla Ayrımı

Gerilla, Fransızca “guerne” (savaş) kelimesinden türetilmiş olup, “küçük savaş” anlamına gelmektedir ve teröristler için bir meşruluk kaynağı olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda yapılacak bir asker-gerilla-terörist ayrımı, bu meşruluğu ortadan kaldıracığı gibi terörist - gerilla ayrımını da açıkça ortaya koyacaktır.

¹⁷ http://www.terorveguvenlik.net/index.php?option=com_content&task=view&id=58&Itemid=31
(erişim: 15 Mart 2008)

Asker, kendisini üniformayla tanımlar ve savaş hukukuna riayet eder. Gerilla ise üniforma giyse de giymese de pek çok açıdan askerin uyduğu kuralları uygulayarak taklit eder. Gerillanın hedefleri, genelde sivil hedefler değil, askeri kuvvetler ve diğer güvenlik güçleridir. Gerillalar genel bir ifadeyle, düzenli ordu birliklerine karşı savaşan düzensiz birliklerdir. Ancak teröristler, siyasi amaçlarına ulaşmak için, herkese ve her hedefe kural ve ayırım gözetmeksizin saldırırlar. Türkiye’de terör eylemlerinde bulunan PKK eylemcileri de yukarıda yapılan tanımlamaya göre, siyasi bir amaca ulaşmak için, herkese ve her hedefe ayırım gözetmeksizin saldırdıklarından birer teröristtirler¹⁸.

1.2.Terörizmin Türleri

1.2.1.Aşağıdan Terör

Bu gün terörizm tanımı çoğunlukla aşağıdan gelen ve var olan politik düzende karışıklık yaratma, onu yıkma ya da basitçe ona karşı olan öfkeyi ifade etme girişimini belirtmektedir. Aşağıdan gelen terörizm hareketleri en azından iki bin yıldır vardır. Bu tip terör genel olarak yönetilenlerden yönetime karşı yapılan terördür. Yönetilenler içinde buldukları durumun oluşmasına neden olarak gördükleri sisteme ve bu sistemi meydana getiren ve ayakta tutan unsurlara karşı terör faaliyetinde bulunurlar. Birçok bilim adamı aşağıdan gelen modern terörizmin 19. yüzyılda Rusya’da kendini “Narodnaya Volya” (Halkın radesi) olarak adlandırılan bir ideolojik grubun ortaya çıkması ile başladığı konusunda hemfikirdir¹⁹.

Aşağıdan terör eylemi toplum içindeki adaletsizliklere dikkat çekmek ve ortadan kaldırmak amacıyla yapılırken, toplumdaki ilgisiz kesimi de uyandırmak ve direnmeye güç olmaları açısından katılımlarını sağlamayı da amaçlar²⁰.

¹⁸ www.teror.gen.tr/turkce-teror_nedir.index.html/ (erişim: 8 Mart 2008)

¹⁹ Vamık D.Volkan,Kanbağı, **Etnik Gururdan Etnik Teröre**, 1. Basım, Bağlam Yayınları, İstanbul, s:182.

²⁰ M. Sami Denker, **Uluslararası Terör Türkiye ve PKK**, 1. Baskı, Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 1997, s. 6.

1.2.2. Yukarıdan Terör

İktidar seçkinlerinin ya da egemen güçlerin uyguladıkları terördür. Devleti elinde tutan iktidarın gücünü korumak, muhaliflerini zayıflatmak maksadıyla kendi vatandaşlarına karşı sindirme, işkence, korkutma, kötü muamele, belirsiz şekilde ortadan kaybetme vb. yollara başvurusu şeklinde ifade edilmektedir²¹.

Yukarıdan terördeki devletin siyaset anlayışı her şeyi halkın iyiliğine de olsa, kötülüğüne de olsa ben bilirim tavrıdır. Hiçbir konuda halkın görüşü alınmaz, bu yönüyle de totaliter bir özellik göstermektedir.

1.2.3. Devlet Terörizmi

Bu terörizm türünde hedef, bir başka devlet yada hedef devletin tüm unsurlarıdır. Hedef alınan devlete ve bu devletin unsurlarına karşı girişilen her türlü, korkutma, sindirme, yıldırma gibi eylemlere devlet terörü denir. KGB, MOSSAD, SWAMA vb. kuruluşların doğrudan ya da dolaylı yollarla başka ülkelerde ortaya çıkardıkları terör eylemleri örnek olarak gösterilebilir²².

1.2.4. Siyasi ve İdeolojik Terörizm

Siyasi ve ideolojik terörizm, daha öncede belirtildiği gibi bir ideolojik düşüncüyü diğerine hakim kılmak amacıyla; hedef alınan ideolojiyi sindirmek, yıldırma, vb. amaçlarla girişilen terör eylemleridir²³.

Bu terörizm türünü de sol kanat terörizm ve sağ kanat terörizm şeklinde ikiye ayırabiliriz. Sol kanat terörizm; Halklarının kapitalist sömürü altında ezildiğine inanan ve kapitalist sistemi ortadan kaldırıp yerine komünist veya sosyalist bir sistem meydana getirmek amacıyla olan yasa dışı örgütlerin giriştiği terör eylemleridir. Sağ kanat terörizm ise; Faşist sistemi geri getirmek isteyen yasa dışı örgütlerin giriştiği terör eylemleridir. Bu bağlamda Marksist-Leninist ideolojiyi benimsemiş PKK terör örgütünün giriştiği eylemlerin temelinde ideoloji de yatmaktadır²⁴.

²¹ A.g.e., s. 6.

²² A.g.e., s. 6.

²³ A.g.e., s. 7.

²⁴ Denker, a.g.e., s. 7.